

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA

**AR PASIEKTI TIKSLAI IR EFEKTYVIAI PANAUDOTOS LĖŠOS, ĮRENGIANT
AIKŠTELES „STATYK IR VAŽIUOK“**

2019 m. rugsėjo 30 d. Nr. R-05-7

TURINYS

<u>IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI</u>	<u>3</u>
<u>IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI</u>	<u>4</u>
<u>Aikštelių „Statyk ir važiuok“ (angl. Park & ride) įrengimo tikslai, kaštai</u>	<u>4</u>
<u>Aikštelių veiklos rodikliai</u>	<u>5</u>
<u>Nustatytos problemos:</u>	<u>7</u>
<u>Pirmajame etape ne visoms Aikštelėms įrengti pasirinktos tinkamos vietos</u>	<u>7</u>
<u>Nurodomi skirtingi Aikštelių užimtumo duomenys</u>	<u>9</u>
<u>Priežastys, dėl kurių audita siūloma baigti išankstiniu tyrimu</u>	<u>10</u>
<u>Priedas Nr.1. Santrumpos ir sąvokos</u>	<u>12</u>
<u>Priedas Nr. 2. „Aikštelių užimtumas darbo dienomis ir kalendorinėmis dienomis 2018-2019 m. sausio - gegužės mėn. (proc.)</u>	<u>13</u>

Išankstinio tyrimo tikslas, apimtis ir metodai

Išankstinio tyrimo tikslas – susipažinti su kompleksinių kelionių aikštelių „Statyk ir važiuok“ (angl. Park & ride) tinklo, kurį diegiant, siekiama reguliuoti transporto eismo srautus, skatinti alternatyvius kelionių būdus, gerinti gyvenamosios ir miesto aplinkos ekologinę būklę, įrengimo ir plėtros Vilniaus mieste procesu, šiame procese dalyvaujančiais subjektais ir ryšiais tarp jų, procesą įtakojančiais vidaus ir išorės veiksniais. Išankstinio tyrimo metu identifikavome problemas, kurios mūsų vertinimu, įtakoja numatytų tikslų pasiekimą ir laukiamą taikomų priemonių poveikį ilguoju laikotarpiu.

Išankstinio tyrimo objektas – aikštelių „Statyk ir važiuok“ įrengimui panaudotos lėšos, aikštelių veiklai keliami tikslai, veiklos rodikliai.

Išankstinio tyrimo subjektai – Savivaldybės administracija, Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamentas, Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“.

Vertintas laikotarpis - 2018 metai, 2019 metų I pusmetis, taip pat naudotasi ir ankstesnių metų dokumentais – Savivaldybės tarybos sprendimais, Mero organizuojamų posėdžių protokolais, kitais norminiais teisės aktais.

Audito įrodymams gauti taikėme dokumentų peržiūros, pokalbių, palyginamosios ir situacijų analizės metodus, patikrinimo procedūras. Išankstinio tyrimo metu duomenys buvo renkami:

- nagrinėjant teisės aktus, susijusius su audituojama sritimi;
- analizuojant ir vertinant institucijų, įmonių, įgyvendinančių Savivaldybės politiką, gerinant transporto eismo sąlygas ir dalyvaujančių „Statyk ir važiuok“ aikštelių diegimo procese, atsakomybes ir funkcijų pasiskirstymą;
- analizuojant Savivaldybės strateginius tikslus, strateginius ir plėtros planus, Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ savininko patvirtintas 2015-2025 ir 2019-2030 metų veiklos strategijas, pateiktus tarpinius pasiektų rodiklių reikšmių rezultatus;
- analizuojant žiniasklaidoje ir viešojoje erdvėje skelbtą/skelbiamą informaciją apie esamą situaciją, susijusią su jau įrengtų aikštelių veikla, susipažįstant su faktiniu aikštelių užimtumu;

- bendraujant su Savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento, Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ atsakingais darbuotojais.

Išankstinis tyrimas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus².

Išankstinio tyrimo rezultatai

„Statyk ir važiuok“ (angl. Park & ride) aikštelių įrengimo tikslai, kaštai

Vilniaus miesto savivaldybės tarybos patvirtintame³ 2010-2020 m. strateginiame plane numatytas uždavinys „mažinti neigiamas transporto eismo pasekmes aplinkai“, viena iš jo įgyvendinimo priemonių - kompleksinių kelionių aikštelių „Statyk ir važiuok“ (angl. Park & ride) tinklo formavimas ir plėtra. Kompleksinių kelionių aikštelių plėtros būtinybė numatyta ir Savivaldybės tarybos sprendimu⁴ patvirtintame strateginio-teritorinio planavimo dokumente - Darnaus judumo plane (jame numatyta iki 2030 metų suplanuoti ir įrengti 25 kompleksinių kelionių aikšteles su apytikriai 6 000 automobilių stovėjimo vietų).

Kompleksinių kelionių jungties aikštelių „Statyk ir važiuok“ (toliau tekste – Aikštelių) įrengimu siekiama paskatinti vairuotojus pakeisti savo įpročius – į miesto centrinę dalį nevažiuoti asmeniniu automobiliu, o rinktis viešąjį transportą, taip mažinant oro užterštumą, transporto spūstis bei stovėjimo vietų apkrovą. Tokiu būdu netiesioginę Aikštelių veiklos teikiamą naudą, pajustų visi miesto gyventojai. Atsižvelgiant į Aikštelių svarbą viešojo transporto sistemai, ir Darbo grupės⁵ sprendimus, Savivaldybės administracijos direktorius pavedė⁶ SĮ „Susisiekimo paslaugos“ (toliau tekste – SĮSP) organizuoti Aikštelių veiklą, sumontuojant joms eksploatuoti reikalingą įrangą ir užtikrinant jose viešojo transporto bilietų pardavimą.

¹ patvirtintus LR valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr.V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“

² 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“

³ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2010-11-24 sprendimas Nr. 1-1778 „Dėl Vilniaus miesto 2010-2020 metų strateginio plano ir Vilniaus miesto 2010-2020 metų strateginio plano valdymo ir stebėsenos sistemos tvirtinimo“

⁴ Patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018-12-19 sprendimu Nr. 1-1859 „Dėl Vilniaus m. savivaldybės Darnaus judumo plano tvirtinimo“

⁵ sudarytos Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-05-09 įsakymu Nr. 30-1087 „Dėl kompleksinių kelionių aikštelių tinkle ir automobilių stovėjimo aikštelių plėtros darbo grupės sudarymo ir jos veiklos reglamento tvirtinimo“

⁶ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-06-15 įsakymas Nr. 30-1493 „Dėl pavedimo SĮ „Susisiekimo paslaugos“ organizuoti kompleksinių kelionių aikštelių „Statyk ir važiuok“ veiklą“

Aikštelių veikla grindžiama tuo, kad lengvojo automobilio vairuotojui, sumokėjusiam nustatyto dydžio mokestį už Aikštelėse palikto automobilio stovėjimą ir įsigijusiam bilietą, sudaroma galimybė kelionės tikslą pasiekti, važiuojant Vilniaus miesto viešuoju transportu, bilietas suteikia teisę važiuoti neribotą kiekį kartų iki tos pačios dienos 24 val.

Pradėjus Aikštelių tinklo diegimą, pirmajame etape, nuo 2017 m. liepos 31 dienos Vilniuje pradėtos eksploatuoti 3 Aikštelės: Ukmergės g. 246 – 94 stovėjimo vietų; V. Gerulaičio g.1 -102 stovėjimo vietų; Sėlių g. 62 – 39 stovėjimo vietų.

Didžiausią įrengimo kaštų dalį sudaro⁷ 166 542,33 Eur (su PVM) - bendra Aikštelėse sumontuotos valdymo ir programinės įrangos, įrangos montavimo ir techninio aptarnavimo darbų suma, kurią SĮSP turės sumokėti per 36 mėn. nuo su įrangos tiekėju pasirašytos sutarties įsigaliojimo dienos ir 36 033,84 Eur (su PVM) - elektros kabelių su apsauginiais vamzdžiais įrengimo darbai.

Aikštelių išlaikymas/eksploatacija 2017 m. (rugpjūčio – gruodžio mėn.) SĮSP kainavo 35 832 Eur, 2018 metais - 48 673 Eur, 2019 m. (per 5 mėn.) – 18 236 Eur. Didžiausią sąnaudų dalį - 57 151 Eur⁸ (85 proc.) sudaro aikštelių programinės įrangos, valdymo, techninio aptarnavimo nuoma, kitą sąnaudų dalį sudaro elektros energijos tiekimo, Aikštelių valymo, draudimo sąnaudos, taip pat marketingo (reklamos), inkasavimo sąnaudos.

Aikštelių veiklos rodikliai

Aikštelėms pradėjus veiklą, Savivaldybės taryba nustatė⁹ Aikštelėse naudojamo bilieto kainą, lygią 2 Eur. SĮSP pateiktais duomenimis, per 2017 m. liepos-gruodžio mėnesius už šią kainą buvo parduoti 2 065 bilietai, gautos bilietų pajamos – 4 130 Eur. (Pažymėtina, kad šiuo laikotarpiu didelio vairuotojų susidomėjimo „Statyk ir važiuok“ sistema nesulaukė, vidutinis stebėtas Aikštelių užpildymas buvo 344 automobiliai/mėn. arba apytikriai 7 proc. turimų stovėjimo vietų¹⁰). Siekiant labiau motyvuoti lengvųjų automobilių vairuotojus statyti savo automobilius Aikštelėse, Savivaldybės

⁷ pagal 2017-05-18 Automobilių stovėjimo aikštelių valdymo ir programinės įrangos nuomos su įrengimu sutartį Nr. SUT-2017/55

⁸ Šias sąnaudas sudaro 2018 m. 2019 m. 5 mėn. mokėjimai pagal aikštelių valdymo ir programinės įrangos nuomos sutartį

⁹ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2017-05-31 sprendimu Nr. 1-970 „Dėl važiavimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais bilietų kainų nustatymo“ 4.3.punktas

¹⁰ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento 2018-02-14 Aiškinamasis raštas Nr. A121-3771/18(2.1.19-UK) Tarybos sprendimo projektui „Dėl Tarybos 2017-05-31 sprendimo Nr. 1-970 „Dėl važiavimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais bilietų kainų (tarifų) nustatymo pakeitimo“

taryba nuo 2018 metų gegužės 1 d. nustatė¹¹ 0,50 Eur bazinę Aikštelių bilieto kainą, tuo pačiu sprendimu buvo patvirtintas Aikštelių įkainių nustatymo tvarkos aprašas, reglamentuojantis įkainių nustatymo principus ir metodiką. Keturis kartus sumažinus bazinę bilieto kainą, Aikštelėse apsilankiusių vairuotojų skaičius padidėjo, tačiau dėl sumažintos bilieto kainos, 2018 m. birželio – rugsėjo mėnesiais¹² pajamos iš Aikštelių veiklos mažėjo. 2018 m. IV ketvirtį pajamos vėl pradėjo augti ir, lyginant su 2017 metų IV-uju ketvirčiu, padidėjo 56 proc. 2019 m. I pusmečio pajamos viršijo 2018 m. I pusmečio pajamas 46 proc.

Žemiau esančioje lentelėje pateikti detalūs SĮSP pateikti duomenys apie 2018 metų ir 2019 m. I-V mėn. Aikštelių bilietų pardavimo pajamas bei patirtas sąnaudas (pagal Aikšteles), eurai*:

Eil. Nr.	Pavadinimas	2018 metai			2019-01-01 – 2019-05-31		
		Ukmergės g.	Sėlių g.	Gerulaičio g.	Ukmergės g.	Sėlių g.	Gerulaičio g.
1.	Pajamos (viso):	2 921	3 903	3 363	2 016	1 902	1 906
1.1.	Bilietų pajamos	2 921	3 903	3 363	2 016	1 902	1 906
2.	Sąnaudos (viso):	16 480	15 820	16 374	5 556	5 664	7 016
2.1.	Parkavimo aikštelių sąnaudos (įrenginių nuoma, remontas, eksploatavimas, elektros energija, draudimas, aikštelių valymas)	14 914	14 242	14 805	5 303	5 412	6 780
2.2.	Veiklos sąnaudos	1 566	1 578	1 569	253	252	236
2.2.1	Marketingo sąnaudos (reklama)	1 494	1 494	1 494	-	-	-
2.2.2	Kitos sąnaudos (inkasavimo)	72	84	75	29	28	12
2.2.3	Kitos įrangos nusidėvėjimas	-	-	-	224	224	224
3.	Nuostoliai	-13 559	-11 917	-13 011	-3 540	-3 762	-5 110

*sumos be PVM

Aikštelių veikla 2018 m. ir 2019 m. sausio - gegužės mėnesiais buvo nuostolinga, nuostolis 2018-12-31 sudarė 38 487 Eur, 2019-05-31 – 12 412 Eur. Pavyzdžiui, didžiausią nuostolį 2018 metais patyrė aikštelės Ukmergės g. 246 veikla, o 2019 m. sausio – gegužės mėn. – Gerulaičio g.1 veikla. Analizuojant 2019 m. penkių mėn. nuostolius, tenkančius vienai stovėjimo vietai, nuostolingiausias

¹¹ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018-04-11 sprendimas Nr. 1-1466 „Dėl Tarybos 2017-05-31 sprendimo Nr. 1-970 „Dėl važiavimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais bilietų kainų (tarifų) nustatymo pakeitimo“

¹² SĮSP programa „PowerBI Desktop“

stovėjimo vietos priskiriamos Sėlių g. 62 esančiai aikštelei, nuostolio vienai vietai dydis¹³ – 96,47 Eur, Gerulaičio g. 1 Aikštelėje - 50,09 Eur, mažiausiai nuostolinga automobilio stovėjimo vieta Aikštelėje Ukmergės g. 246, nuostolis sudaro – 37,65 Eur.

Mūsų vertinimu, didesnę, nei kitų aikštelių, Sėlių gatvėje esančios aikštelės stovėjimo vietos nuostolingumą lemia mažiausias stovėjimo vietų skaičius (nors įrengimo sąnaudos panašios visose Aikštelėse), ta pati, kaip ir kitose veikiančiose Aikštelėse automobilio stovėjimo bilieto kaina, neatsižvelgiant į užimtumo rodiklius.

Kadangi iš Aikštelių veiklos gautos pajamos nepadengė Aikštelių eksploatavimo ir išlaikymo kaštų, nuostoliai buvo dengiami iš SĮSP administruojamų automobilių stovėjimo aikštelių T. Kosciuškos g. 1A, Gedimino pr. 9A ir Tilto g. 14 gautų parkavimo vietų pajamų.

Nors Aikštelių veiklos tikslas nėra vien tik pajamų generavimas ar pelno siekimas, o pagrindinė viešąjį interesą tenkinančių projektų paskirtis yra socialinių, ekonominių, aplinkosauginių visuomenės poreikių tenkinimas, tačiau visos Aikštelių veikla suinteresuotos pusės turi siekti, kad priimamais sprendimais būtų užtikrinama efektyvi Aikštelių veikla, mažėtų nuostoliai, didėtų nauda miesto gyventojams. Dėl to tikslinga tinkamai suplanuoti strateginių veiklos tikslų įgyvendinimo priemones, atsižvelgiant į kompleksinius problemų, kylančių iš Aikštelėms reikalingų žemės sklypų formavimo, investicijų poreikio, sprendimo būdus.

Nustatytos problemos

Pirmajame etape ne visoms Aikštelėms įrengti pasirinktos tinkamos vietos

Besinaudojantiems Aikštelėmis, jos patrauklios dėl tokių veiksnių, kaip patogus privažiavimas prie Aikštelės įrengimo vietos, atstumo iki artimiausios viešojo transporto stotelės, aplink Aikštelę esančių automobilių parkavimo vietų (zonų) apmokestinimo ir kt.

Iš pirmajame diegimo etape trims Aikštelėms eksploatuoti pasirinktų vietų labiausiai konceptualius Aikštelių tinklo plėtros tikslus atitiko 94 vietų aikštelė, įrengta Ukmergės g. 246 (šalia prekybos centro „Senukai“), esanti toliau nuo miesto centro, netoli vieno iš pagrindinių įvažiavimų į miestą. Netoli Aikštelės yra viešojo transporto stotelė, iš kurios, pastačius automobilį galima tęsti kelionę viešuoju transportu.

¹³ Apskaičiuotas pagal formulę: bilietų pajamos/vietų skaičius – sąnaudos/vietų skaičius

Didžiausia (102 vietų) Aikštelė Gerulaičio g.1, nėra patraukli vairuotojams, planuojantiems tęsti kelionę viešuoju transportu, nes įrengta toliau nuo pagrindinės Santariškių – Centro kryptimi judančio transporto srauto gatvės, palyginti toli nuo stotelių (aikštelėje pastačius automobilį, iki artimiausios viešojo transporto stotelės pėsčiomis reikia eiti apie 500 metrų), aplink aikštelę yra daug neapmokestintų automobilių stovėjimo vietų, dėl šių priežasčių, didesnio statomų automobilių kiekio sulaukiama tik renginių Siemens arenoje metu, kai aplinkui užstatomos visos neapmokestintos stovėjimo vietos. (2019 m. rugpjūčio mėn. Savivaldybės taryba nusprendė¹⁴ nustatyti naujas automobilių statymo vietų zonas, apmokestintas vietine rinkliava, pagal kurias Aikštelė Gerulaičio g.1, patenka į žaliosios zonos ribas).

39 vietų Aikštelė Sėlių g.1, įrengta Žvėryno rajone, t. y. faktiškai miesto centre, šalia gyvenamųjų namų ir įstaigų, nuo pradžių neatitiko conceptualaus Aikštelės tikslo – mažinti eismo srautus į centrinę miesto dalį, užtikrinti racionalų viešojo transporto maršrutinio tinklo panaudojimą. (SĮSP atlikto tyrimo dėl veikiančių Aikštelių naudojimo, duomenimis: jeigu Ukmergės g. Aikštelėje palikę automobilį, į viešąjį transportą persėda maždaug 96 proc. vairuotojų, tai iš Sėlių g. esančios Aikštelės – vos 41 proc.). Aikštelė Sėlių g. 1 šiuo metu gali būti naudojama ir kaip alternatyvi, pigesnė automobilio statymo vieta, nes Žvėryno rajone su Aikštele besiribojančios automobilių statymo vietos, apmokestinamos vietine rinkliava, ženkliai didesne už Aikštelių bilieto kainą. Pavyzdžiui, vietinė rinkliava už 1 val. automobilio stovėjimą žaliojoje zonoje, kurios riboms priskiriama Aikštelė, sudaro 0,30 Eur už 1 val. (0,10 Eur už kiekvieną 20 min.), t. y. aštuonių val. automobilio stovėjimas ne Aikštelėje, vairuotojui kainuotų 2,40 Eur, arba beveik 5 kartus daugiau. Kadangi automobilio stovėjimo Aikštelėje laikas neribojamas, už kiekvieną parą skaičiuojamas 0,50 Eur mokestis, didžioji dalis šioje Aikštelėje paliekamų automobilių galimai priklauso rajone esančių įstaigų ir biurų darbuotojams arba rajono gyventojams. Pažymime, kad išankstinio tyrimo metu SĮSP pateikė informaciją, kad ateityje Aikštelę, esančią Sėlių g. 62 planuojama panaikinti, o joje sumontuotą įrangą perkelti į aikštelę Pilaitės pr. ir V. Pociūno g. sankryžoje, kuri pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą¹⁵ Automobilių stovėjimo aikštelės ir kitų infrastruktūros objektų projektavimo,

¹⁴ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019-08-12 sprendimas Nr. A1-230 „Dėl tarybos 2011-07-13 sprendimo NR. 1-127 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi tarybos nustatytais mokamomis vietomis automobiliams statyti nuostatų tvirtinimo“ pakeitimo“

¹⁵ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2015-03-04 sprendimas Nr. 1-2269 „Dėl sklypų (kadastro Nr. 0101/0167:1967.Nr. 0101/0030:58) prie Pilaitės pr. detaliojo plano tvirtinimo“

įrengimo, finansavimo ir naudojimo sutartį bus įrengta šalia statomo prekybos centro ir labiau atitiks Aikštelės paskirtį.

Išankstinio tyrimo metu (2019 m. liepos mėn.) Vilniuje, Savanorių pr.124 pradėjo veiklą nauja, ketvirtoji beveik 100 automobilių talpinanti Aikštelė, kurioje, automobilį palikti bus patogiu iš Kauno, Elektrėnų, Trakų ar kitų rajonų priegul atvykstantiems vairuotojams.

Aikštelių įrengimas netinkamose vietose neskatina vairuotojų daugiau naudotis viešuoju transportu, nemažina transporto spūsčių, nepateisina jų įrengimui skiriamų investicijų, netinkamų vietų pasirinkimo pasekmės – neefektyvus miesto erdvių planavimas ir lėšų naudojimas.

Nurodomi skirtingi Aikštelių užimtumo duomenys

Pagal patvirtintą¹⁶ Aikštelėse naudojamo bilieto įkainio nustatymo tvarką, bilieto įkainis apskaičiuojamas ir ne dažniau kaip kartą per 6 mėnesius gali kisti nuo 0,50 Eur iki 2 Eur, atsižvelgiant į vidutinį 6 mėn. Aikštelių užimtumo koeficientą darbo dienomis nuo 9 iki 18 val. Jeigu Aikštelių užimtumas 6 mėn. mažesnis, nei 50 proc., įkainis gali kisti nuo 0,50 Eur iki 1,50 Eur. Didesnis, nei 50 proc., tačiau mažesnis, nei 80 proc. užimtumas, įkainį gali keisti nuo 0,50 Eur iki 2 Eur. Didesnis, kaip 80 proc. užimtumas, Aikštelės bilieto įkainį gali padidinti nuo 1 Eur iki 2 Eur.

Analizuojant Aikštelių užimtumo duomenis, nustatėme, kad SĮSP juos renka, naudodama skirtingus užimtumo skaičiavimo būdus. Pavyzdžiui, Power BI Desktop programos (toliau tekste – Programa) duomenys¹⁷ rodo aikštelių užimtumą darbo dienomis nuo 9 iki 18 val. (pagal įkainio nustatymo tvarkoje numatytą apskaitomo laiko intervalą). Be šio užimtumo rodiklio, SĮSP veda ir „realiuoju laiku“ įvažiavusių į Aikšteles/iš jų išvažiavusių automobilių apskaitą, kurioje fiksuojami visi Aikštelėse pabuvoję automobiliai, ne tik ten stovėję darbo dienomis nuo 9 iki 18 val. Būtent šie duomenys apie visus įvažiavusius-išvažiavusius automobilius, naudojami, viešinant informaciją apie statistinį Aikštelių užimtumą.

Atkreipėme dėmesį į situaciją, kad bendri „realiuoju laiku“ vedamos automobilių apskaitos duomenys visose 3 Aikštelėse (pagal juos - 2018 metais stovėjo 32 928 automobiliai, per 2019 m. 5 mėn. – 21 945 automobiliai), ženkliai skiriasi nuo SĮSP naudojamos Programos, fiksuojamais

¹⁶ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018-04-11 sprendimas Nr. 1-1466 „Dėl tarybos 2017-05-31 sprendimo Nr. 1-970 „Dėl važiavimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais bilietų kainų (tarifų) nustatymo”

¹⁷ Kaupiančioje duomenis apie lankytojų skaičių ir atnaujinančioje duomenis kas mėnesį

automobilių, Aikštelėse stovėjusių darbo dienomis nuo 9 iki 18 val. (2018 metais stovėjo 5 842 automobiliai, per 2019 m. 5 mėn. – 4 555 automobiliai) duomenų.

Užimtumo skaičiavimas procentine išraiška, taikant skirtingą skaičiavimo būdą, taip pat rodo didelį užimtumo duomenų nuokrypį, pavyzdžiui, Programos duomenimis, Aikštelės Sėlių g. užimtumas 2018 metais sudarė vidutiniškai 21,4 proc./per dieną, o vedamos įvažiavimo/išvažiavimo iš Aikštelės apskaitos duomenimis, užimtumas galėjo siekti ir 87,09 proc./per dieną, jei dalis automobilių, apsilankiusių Aikštelėje, nepateko į apskaitomo laiko intervalą (darbo diena, 9-18 val.). Per 2019 metų penkis mėnesius Aikštelės Sėlių g. užimtumas Programos duomenimis, vidutiniškai sudarė 39,4 proc./per dieną, o pagal įvažiavimo/išvažiavimo iš Aikštelės apskaitą – 125,65 proc./per dieną.

Programos duomenimis, Aikštelės Ukmergės g. užimtumas 2018 metais, procentine išraiška sudarė 7,1 proc./per dieną, o pagal įvažiavimo/išvažiavimo iš Aikštelės apskaitą - užimtumas sudarė 33,42 proc.) (Detali analizė apie galimą (atsižvelgiant į vietų skaičių) ir faktinį Aikštelių užimtumą procentine išraiška pateikiama 2-ame Išankstinio tyrimo ataskaitos priede).

Tokie dideli Aikštelių užimtumo rodiklių svyravimai neparodo tikslios faktinio užimtumo padėties, duomenys skiriasi tiek kiekiu, tiek procentine išraiška. Kadangi nuo vidutinio 6 mėn. Aikštelių užimtumo ir jo pokyčių tiesiogiai priklauso jose naudojamo bilieto įkainis, o jau eksploatuojamos Aikštelės yra nevienodai patrauklios automobilių vairuotojams, vidutinio 6 mėn. užimtumo kriterijaus, apriboto laiko intervalu pasirinkimas, apskaičiuojant visoms Aikštelėms vienodą bilieto įkainio dydį, kaip yra šiuo metu, mūsų vertinimu, nėra pakankamai išanalizuotas.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu veikiančios Aikštelės dar neišsprendžia pagrindinių problemų, dėl kurių jų įrengimas buvo sumanytas, nes automobilių kiekis, spūstys Vilniaus mieste tebedidėja, taip pat į tai, kad Aikštelių tinklo projektą planuojama plėsti, SĮSP, nustatydamas bilieto įkainį, turi analizuoti kiekvienos atskiros Aikštelės užimtumą per ataskaitinį 6 mėn. laikotarpį ir, atsižvelgiant į tai, nustatyti, peržiūrėti ar keisti joje naudojamo bilieto įkainį, taip pat inicijuoti patvirtintos Aikštelių bilietų įkainio nustatymo tvarkos tikslinimą, peržiūrint užimtumo skaičiavimui nustatytą automobilio stovėjimo laiko kriterijų.

Priežastys, dėl kurių auditą siūloma baigti išankstiniu tyrimu

Įvertinę išankstinio tyrimo metu surinktą informaciją ir nustatytus faktus, manome, kad pagrindinį tyrimą atlikti netikslinga, nes:

- Visi su Aikštelių įrengimu ir veikla susiję klausimai šiame etape yra išnagrinėti ir pateikiami Išankstinio tyrimo ataskaitoje;

- Aikštelių plėtros rezultatams svarbus vairuotojų įpročių keitimas, kuris laiko požiūriu nėra greitai pasiekiamas, todėl įrengtų Aikštelių pasiektų veiklos rodiklių vertinimas būtų efektyvesnis baigus įgyvendinti projektą. Šiuo metu įgyvendintas tik pirmas projekto „Statyk ir važiuok“ diegimo etapas, todėl jo naudą Vilniaus miesto gyventojams vertinti yra per anksti;

- Sėlių g. 62 įrengtą aikštelę planuojama panaikinti, joje sumontuotą įrangą perkelti į aikštelę Pilaitės pr. ir V. Pociūno g. sankryžoje. Įrengiant naują Aikštelę Savanorių prospekte 2019 metais, buvo geriau išanalizuoti automobilių srautai, jų sąsaja su viešojo transporto maršrutais, parinkta labiau strategiškai tinkamesnė vieta Aikštelei;

- Pastebėjimai dėl nustatyto naudojimosi aikštelėmis įkainio, įvertinus Aikštelių užimtumą, turėtų būti sprendžiami Savivaldybės tarybai teikiant kainos apskaičiavimo tvarkos pakeitimus.

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito

tarnybos vyriausioji specialistė

Aušra Valentienė

tarnautoja

Benė Baigienė

Susipažinome:

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos

direktorius

Povilas Poderskis

SĮ „Susisiekimo paslaugos“ direktorius

Modesta Gusarovienė

Išankstinio tyrimo ataskaitos „Dėl aikštelių „Statyk ir važiuok“ audito priedas Nr.1.

Santrumpos ir sąvokos

Savivaldybė - Vilniaus miesto savivaldybė

SĮSP - Savivaldybės įmonė „Susisiekimo paslaugos“

Aikštelės – kompleksinių kelionių „Statyk ir važiuok“ aikštelės